

Vraag 46 Wat is het heilig Avonmaal?

programma:

- intro
- filmintro kijken
- verwerking
- gebed

De Christus gaf alle Christenen de opdracht het brood te eten en van de beker te drinken in dankbare herinnering aan Hem en Zijn dood. Met het Avondmaal vieren we de aanwezigheid van God in ons midden; het brengt ons in gemeenschap met God en met elkaar en onze ziel wordt gevoed en gekoesterd. Het wijst ook vooruit naar de dag waarop we met Christus zullen eten en drinken in Zijn Vaders koninkrijk.

1 Korintiërs 11: 23-26

Want wat ik heb ontvangen en aan u heb doorgegeven, gaat terug op de Heer zelf. In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam hij een brood, ²sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: 'Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.' Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en hij zei: 'Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijnbloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.' Dus altijd wanneer u dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat hij komt.

Vraag 47 Voegt het heilig Avondmaal iets toe aan het verzoenende werk van Christus?

Nee, Christus stierf eens voor altijd. Het Heilig Avondmaal is een verbondsmaaltijd om het verzoenende werk van Christus te vieren, zoals het ook een middel ter versterking van ons geloof is als we zien op Hem, en een voorproefje van het toekomstige feest. Maar degenen die deelnemen met onbekeerde harten, eten en drinken een oordeel over zichzelf.

1 Petrus 3: 18

Ook Christus immers heeft, terwijl hij zelf rechtvaardig was, geleden voor de zonden van onrechtvaardigen, voor eens en voor altijd, om u zo bij God te brengen.

1. Intro

Mediteer even in stilte over de viering van het Avondmaal. Iedereen vertelt nu kort wat de viering van het Avondmaal met hem/haar doet.

2. Filmintro

Filmpje met ondertiteling:

<http://www.newcitycatechismus.nl/index.php/lijt-overzicht/46?view=vraagantwoordtoevoegen>

(eventueel kan ook het filmpje bij vraag 47 ook bekeken en besproken worden) Bekijk het filmpje.

Daarna is er kort gelegenheid iets te noemen uit het filmpje dat je geraakt heeft.

3. Verwerking

a. Bijbelstudie Lukas 22: 14-20 en 1 Korintiërs 11: 17-26

Lees eerst samen beide gedeelten. Verdeel nu de groep in vieren. Elk groepje kiest één van de volgende vier aspecten:

- gedenken (je inleven alsof je er weer bij bent)
- vieren dat het weer goed is met God
- vieren van de onderlinge gemeenschap
- vooruitkijken naar de wereld die komt

Elk groepje bespreekt wat de gelezen gedeelten over dit aspect zeggen, en hoe ze dat zelf beleven bij de avondmaalsviering.

Als iedereen weer bij elkaar is doet elk groepje kort verslag, en kan men nog even reageren.

b. bespreek het 'lange avondmaalsformulier'

In veel kerkboeken (bijvoorbeeld: Gereformeerde Kerkboek pag. 737 ev) en op internet (bijvoorbeeld <http://www.gkv.nl/geloven/formulieren/>) kun je avondmaalsformulieren vinden.

Deze zijn bedoeld om bij de viering van het Avondmaal te gebruiken.

We gaan Avondmaalsformulier 1, het zogenaamde 'lange avondmaalsformulier', bespreken.

Het formulier is opgebouwd uit verschillende paragrafen: instelling, zelfbeproeving, nodiging en terugwijzing, enz).

Laat steeds iemand een paragraaf voorlezen, en bespreek die daarna samen:

- wat raakt je, vind je mooi
- waar gaan je hakken in het zand.

(Als je avondmaalsformulier 1 te lang vindt, kun je ook een korter formulier bespreken)

c. Gesprekspunten

- Je eet brood en drinkt melk en op de één of andere manier geeft dat je lichaam kracht en groei. Geeft Avondmaal vieren je geloof ook kracht en groei? Wat merk je daarvan?
- Moet iedereen welkom zijn aan de viering van het Avondmaal? Zo nee, wie niet, en hoe maak je hen dat duidelijk?
- Waar ligt volgens jou meer het accent bij de viering van het Avondmaal: op 'dodenherdenking' of op het 'vieren van bevrijdingsdag'?
- Maakt de vorm van viering (gaande, aan tafels, enz) veel uit? Waarom wel/niet?
- Paulus schrijft: "Laat daarom iedereen zichzelf eerst toetsen voordat hij van het brood eet en uit de beker drinkt" (1 Kor. 11: 28). Hoe doe jij dat?

- Verzamel samen eens wat argumenten voor en tegen 'kinderen aan het Avondmaal'. Wat overtuigt jou?
- Is voor de viering van het Avondmaal een ambtsdrager nodig en moet het in de gemeente gevierd worden? Of kun je het altijd vieren als er een aantal christenen bij elkaar zijn?
- Wat vind je van de volgende stelling: "Het is mooi om in elke kerkdienst het Avondmaal te vieren. Woord en tafel horen bij elkaar."

4. Gebed

(suggesties voor gebedsvormen)

- a. Vorm drietallen. Vertel elkaar wat je geleerd hebt van de bespreking van vanavond en wat je daarmee gaat doen. Bid vervolgens voor elkaar.
- b. In het Avondmaal gaat het om de volgende dingen:
 - gedenken wat Jezus deed
 - gemeenschap met God en met elkaar vieren
 - je richten op de glorie die komt

De gebedsleider noemt tijdens het gebed deze drie elementen, waarna ieder gelegenheid krijgt daar bidden op aan te sluiten. Sluit samen af met het bidden van het 'Onze Vader'.

Achtergrondmateriaal

(bedoeld voor degene die de avond voorbereidt, en voor wie zich er wat extra in willen verdiepen)

- Zie verder: <http://www.newcitycatechismus.nl/index.php/lijt-overzicht/46?view=vraagantwoordtoevoegen> (en evt ook vraag 47)
- Lees ook artikel 35 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis; zondag 28- 30 van de Heidelbergse Catechismus, en de avondmaalsformulieren in het kerkboek.
- De lijn van het Pesach naar het Avondmaal

Het was tijdens de viering van het Pesach dat Jezus het avondmaal instelde (zie bijvoorbeeld Lucas 22:7-20). Daarom is het zinvol beide feesten te vergelijken.

Eerst bekijken we de viering van het Pascha, zoals Jezus dat vierde met zijn discipelen, en zoals de Joden dat tot op de dag van vandaag vieren.

Hoe vierde men Pesach in de tijd van Jezus.

*Ze begonnen met een eerste beker wijn. Deze ging rond, en iedereen dronk eruit. Daarna aten ze wat van de **bittere kruiden**. Deze waren zo scherp dat de tranen je in de ogen sprongen.*

Door het eten van de bittere kruiden herdacht men het bittere lijden in Egypte.

Daarop stelde de jongste zoon enkele vragen, zoals: Wat is dit voor een avond? Waarom eten we bittere kruiden i.p.v. groenten en brood zonder zuurdeeg i.p.v. gewoon brood? Waarom vieren we dit feest?

*Daarop vertelde de vader of de grootvader het verhaal van de bevrijding uit Egypte (de hagada). Daarna aten ze van het **brood** dat ze in vruchtenmoes doopten. Dat brood was gebakken zonder zuurdeeg (zuurdeeg werkt als gist), want toen ze Egypte moesten verlaten was er geen tijd om het brood te laten rijzen. Bovendien is zuurdeeg een symbool van de zonde.*

Wanneer de vader het brood brak (men sneed toen geen brood, maar brak het om het uit te delen) zei hij: "Dit is het brood der verdrukking, dat we gegeten hebben in Egypte". Daarna

zongen ze Psalm 113 en 114, want tijdens de viering zongen ze altijd Psalm 113-118, het zgn Hallel, oftewel 'lofprijzing' (zie Matteus 26:30).

*Daarna aten ze het **paaslam**. Dat was het belangrijkste onderdeel van de paasmaaltijd. Het lam was in de tempel geslacht. Daarom vieren de joden na de verwoesting van de tempel het Pascha zonder paaslam.*

Na het eten van het lam dronk men de derde beker wijn, de zogenaamde beker der dankzegging, want voordat ze die dronken spraken ze een dankzegging uit. Daarna dronken ze de vierde beker, en zongen de overige psalmen van de Hallel : Psalm 115-118.

Het ging dus bij de viering van het Pascha om verschillende ingrediënten, die elk hun symbolische betekenis hadden. Ook toen Jezus met zijn discipelen het Pascha vierde stonden deze zaken op tafel. Jezus zat aan het hoofd van de tafel. Hij deelde uit, vertelde de Hagada, en legde uit wat de verschillende ingrediënten betekenden.

Eeuwen lang was het Pascha door de joden op dezelfde manier gevierd, maar op die laatste avond voor zijn lijden, toen Jezus het Pascha vierde met zijn discipelen veranderde Hij de vaste formules. De discipelen zullen met een schok gemerkt hebben dat Hij het hele Pascha veranderde.

Want Jezus zei niet zoals de gewoonte was "neemt, eet, dit is het brood der verdrukking dat wij in Egypte aten", maar Hij zei: "*Neemt, eet, dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt.*" En toen de beker der dankzegging rondging, zei Hij: "*Drinkt allen daaruit, want deze beker is het nieuwe verbond, dat bekrachtigd wordt door mijn bloed dat voor jullie vergoten wordt.*"

Zo veranderde het bevrijdingsfeest van het Oude Testament (herdenken van de bevrijding uit Egypte) in het bevrijdingsfeest voor het Nieuwe Testament. Want nu moeten we gedenken hoe Hij als het ware paaslam zijn lichaam offerde om ons te bevrijden van satan en zonde.

Jezus koos twee dingen: brood en wijn (de beker der dankzegging). Waarom niet de bittere kruiden? Omdat Hij zelf het lijden voor zijn rekening nam. Waarom niet het lam? Omdat Hijzelf het Lam was dat geofferd moest worden.